

Suomen Kliinisen Fysiologian Yhdistys r.y.

Jäsenkirje joulukuun 2016

Sisällys:

- Puheenjohtajan palsta
- Arto Uusitalon muistokirjoitus
- Hengitysäänikysely
- Tulevat koulutukset
- Vuosikokous
- Haettavat apurahat
- Jouluterveiset

Hallituksen kokouksen esityslistalle toimitettavat asiat pyydetään lähettämään sihteerille sähköpostilla saara.sillanmaki@kuh.fi. Yhdistyksen postin voi lähettää osoitteeseen: Luotsitie 20 B 14, 70460 Kuopio.

Matka-apurahahakemukset osoitetaan yhdistyksen sihteerille. Apurahahakemukset käsitellään kuukausittain hallituksen kokouksissa. Matka-apurahan saajan tulee kirjoittaa jäsenkirjeeseen matkakertomus. Yhteydenpito jäsenistöön tapahtuu sähköpostin avulla. Muista tarvittaessa päivittää tiedot sihteerille. Uusia jäseniä varten löytyy www-sivuilta jäsenhakemuslomake. Jäsenhakemukset käsitellään kuukausittain hallituksen kokouksessa.

Yhdistyksen internetsivujen osoite on: klf.yhdistysavain.fi/

Sivuille voi lähettää potilastapauksia. Vain oman tapauksensa voi julkaista ja jokainen itse kantaa vastuun alkuperästä. WWW-sivuilla julkaistavat tapaukset ovat kaikkien käytettävissä. Myös linkkejä mielenkiintoisille potilas case sivuille voi ilmoittaa. Koulutussivuille voi täydentää tietoa Suomessa ja ulkomailla järjestettävistä tilaisuuksista. Jäsensivuille salasana on **fysiologia@klf.fi** ja salasana **kliininen**.

Puheenjohtajan palsta

Talven tulosta saatiin jo esimakua marraskuussa, joten syksy lienee nyt virallisesti ohitettu. On siis aika kerrata kauden tapahtumia ja suunnata ajatuksia kohti tulevaa kevättä.

Yhdistyksen syyskoulutuspäivät pidettiin Kuopiossa, johon kokoontui satapäinen kliinisestä fysiologiasta kiinnostunut yleisö. Järjestelyt olivat onnistuneet - kiitokset siitä paikallisille järjestelijöille - ja ohjelmatarjonta monipuolinen. Palautteiden perusteella luentoja pidettiin korkeatasoisina, ja erityiskiitoksia sai perjantain tajunnanhäiriöitä eri kliinisistä näkökulmista valottava sessio. Esityksistä kaivattiin materiaalia, joka on nyt ladattuna yhdistyksen kotisivujen jäsenalueella niiltä osin kuin luennoitsijat ovat antaneet luvan julkaisemiseen. Koulutuspäivien kohokohtana kuultiin myös professori Tomi Laitisen innostava state-of-the-art esitys vasemman kammion mekaanisen ja sähköisen dyssynkronian uusista tutkimusmahdollisuuksista. Aiheesta on muodostunut vahva tutkimuslinja Kuopiossa, joka varmasti tuo menestystä laajenevalle tutkimusryhmälle. Tämän vuotinen Heikki Wendelin stipendi myönnettiin Valteri Uusitalolle sepelvaltimotaudin kvantitatiiviseen kuvantamiseen liittyvästä ansiokkaasta tutkimuksesta. Onnittelut vielä palkinnon saajalle !

Yhdistyksen ensimmäiset koulutuspäivät järjestettiin vuonna 1976 Helsingissä joten nyt järjestetyt syyskoulutuspäivät Kuopiossa voidaan laskea juhlakokoukseksi. 40 vuotta sitten koulutuspäivien teemana oli "Ortostaasi" ja puheenjohtajana toimi tuolloin itseoikeutetusti Arto Uusitalo. Hänen elämäntyötään kunnioittaaksemme julkaisemme tämän kirjeen mukana myös professori Väinö Turjanmaan kirjoittaman muistokirjoituksen. Tuo yhdistyksen ensimmäinen koulutustilaisuus oli luonteeltaan kansainvälinen, puhujina nähtiin mm. Olof Thulesius. Tavoitteena on, että pohjoismaisen yhdistyksen toiminnan aktivoitumisen siivittämänä pystymme myös tulevaisuudessa tarjoamaan kansainvälisyyttä koulutustilaisuuksien tieteellisen annin kohottamiseksi.

Syksyllä FINAS-akkreditointipalvelu lähetti yhdistykselle kutsun nimetä edustajan kliinisen analytiikan teknisen tukiryhmän asiantuntijaorganisaatioon. Kuluneena kolmivuotiskautena edustusta ansiokkaasti hoitanut Jyri Toikka väistyy nyt tästä tehtävästä. Kiitokset Jyrille arvokkaasta työstä ! Yhdistyksen hallitus päätti nimetä edustajaksi tehtävään seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi dosentti Arja Uusitalon. Menestystä Arjalle tulevassa tehtävässä !

Duodecimin sanastolautakunnan kanssa ollaan nyt puuhaamassa suosituksia hengitysäänien suomenkielisten termien vakioimiseksi. Työryhmän tekemiin suosituksiin on nyt mahdollista vaikuttaa vastaamalla kyselyyn, jonka linkki on saatekirjeessä. Toivomme aktiivista osallistumista koko jäsenistöltä !

Tulevista tapahtumista seuraavana on vuorossa Suomen Lääkäripäivät, jossa järjestetään "Kun henkeä ahdistaa rasiuksessa - miten tutkin" -sessio yhdessä kardiologisen seuran kanssa. Yhdistyksen vuosikokous järjestetään 5.5.2016 Helsingissä, Biomedicumissa, josta alustava ohjelma myös tässä jäsenkirjeessä.

Huomioikaa erityisesti ajankohta, joka poikkeaa syyskokouksen yhteydessä ilmoitetuista ennakkotiedoista!

Muistuttaisin lopuksi vielä nuoria tutkijoita yhdistyksen myöntämistä matka-apurahoista, joiden saannille on nyt hyvät mahdollisuudet. MAP Medicalin yhdistyksen käyttöön lahjoittamat apurahat ovat vielä jakamatta, koska hakijoita ei ole ollut. Edellytyksenä matka-apurahan saannille on hyväksytty esitys tai posteritulevassa koulutustilaisuudessa. Hakemuksia voi osoittaa yhdistyksen sihteerille.

Omasta ja hallituksen puolesta kaikille jäsenille oikein mukavaa lähestyvää joulun aikaa, ja menestystä uudelle vuodelle !

Espoossa 1.12.2016 Pekka Malmberg

In memoriam

Arto Uusitalo 25.10.1935 – 23.05.2016

Suomen kliinisen fysiologian grand old man, professori Arto Uusitalo, poistui keskuudestamme 23.05.2016 Tampereella traagisen onnettomuuden seurauksena. Arto jätti jälkeensä mittavan perinnön, joka käsittää erikoisalamme menestystarinan sekä henkilökohtaisesi, paikallisesi että valtakunnallisesti.

Tampereelle muutettuaan pian lääkäriksi valmistumisensa 1964 ja tohtorin väitöskirjan 1966 jälkeen Artolle avautui mahdollisuus siirtyä käyttämään teoreettisen ja perusfysiologian kokemustaan käytännönlääkäriin työssä erikoistumalla kliiniseen fysiologiaan Ruotsissa, Upsalan akateemisessa sairaalassa 1966-68. Artosta leivottiinkin samoihin aikoihin Suomeen perustetun kliinisen fysiologian ensimmäinen varsinainen kaikki koulutusjaksot ja tentin suorittanut alan erikoislääkäri.

Vastavalmistuneelle nuorelle erikoislääkärille annettiin mahdollisuus toteuttaa aivan uuden diagnostisen erikoisalan pystyttäminen Tampereen keskussairaalaan. Tässä työssä Arto pääsi nopeasti näyttämään kykynsä organisoida toimiva yksikkö, jonka tavaramerkeiksi tulivat: taattu ja nopea saatavuus, korkea kansainväliset mitat täyttävä laatu sekä jatkuva uusimpien menetelmien käyttöönotto. Arton tarmokkaalla otteella luotiin myös jatkuva koulutusjärjestelmä koko henkilökunnalle.

Kliinisen fysiologian erikoisala osoitti nopeasti tarpeellisuutensa ja Suomeen perustettiin lähes jokaiseen keskussairaalaan alan yksikkö ja vastaavasti erikoislääkärien virkoja. Arto osallistui innolla erikoisalan kehittämiseen valtakunnallisesti toimien toimikuntien jäsenenä ja asiantuntijana. Arto oli myös perustamassa kliinisen fysiologian yhdistystä v. ja toimi yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana. Yhdistys julkaisi kliinisen fysiologian oppikirjan v. 1988 Arton ollessa toimituskunnan puheenjohtajana.

Arto nimitettiin Tampereen yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kliinisen fysiologian professoriksi 1984. Kyseinen oppituoli oli ensimmäinen Suomessa. Arton johdolla luotiin kliinisen fysiologian yksikössä pitkäjänteinen tieteellinen tutkimustyöperinne, jonka tunnusmerkkejä olivat erityisesti moninaisten uusien menetelmien ja laitteiden hyväksikäyttö sekä poikkitieteellinen yhteistyö.

Hyvän organisaatiokykynsä lisäksi Artolla oli halu ja kyky verkostoitua sekä oman lääketieteellisen erikoisalansa puitteissa kuin myös alan yhteiskunnallisilla aloilla. Tampereen teknillisen korkeakoulun kanssa aloitettiin laaja tutkimus- ja opetusyhteistyö, samoin Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen sairaalatekniikan laboratorion kanssa. Lääkäriin uransa päätteeksi hänet valittiin 1995 PSHP:n johtajaylilääkäriksi, josta virasta hän jäi eläkkeelle 1998. Virasta eläköidyttyään Arto jatkoi aktiivista osallistumista useiden yhdistysten johtoelimissä sekä lääketieteellisen tutkimuksen parissa.

Siirtyessään eteenpäin aina seuraaviin tehtäviin Arto jätti aina seuraajilleen vapaat kädet jatkaa työtä, jonka hän oli aloittanut ja viitoittanut. Hänen isällinen tapansa oli huolehtia taustalla asioitten sujumisesta, ei niihin puuttumisesta. Tapasin Arton viimeisen kerran kaksi viikkoa ennen hänen poismenoaan Tampere-talon Tampere filharmonian konsertissa, joissa konserteissa tapasimme säännöllisesti viimeisten vuosien aikana. Päivitimme tietojamme erityisesti oman yksikön tutkimushankkeista, joihin hän tunsu loppuun saakka suurta mielenkiintoa. Totesimme yhteisesti, että aika mukavasti asiat ovat edistyneet.

Väinö Turjanmaa, professori emeritus, Tays

Hengitysäänikysely

Hyvä kollega,

Hengitysäänten kuuntelu on keskeinen osa potilaan tutkimista. Erilaiset keuhkoista ja keuhkojen ulkopuolelta kuuluvat äänet ja niille annetut nimet on kuvattu ja vakioitu englannin kielellä (International Lung Sounds Association, Chest 1987; 92: 342-5) ja jossain määrin myös muilla kielillä. Suomenkielisiä vastineita nimille ei ole vakioitu ja termien käyttö kirjallisuudessa ja potilaskertomuksissa on ollut vaihtelevaa. Informaation tarkkuuden vuoksi olisi hyvä, että meillä olisi myös suomenkielessä vakioidut termit tiettyjen löydösten kuvaamiseen.

Teemme yhdessä Duodecimin sanastolautakunnan kanssa ehdotusta suomenkielisistä termeistä hengitysäänille. Tässä yhteydessä haluamme myös kartoittaa suomalaisten keuhkolääkäreiden, lastenlääkäreiden ja kliinisten fysiologien käyttämää termistöä hengitysäänten kuvailussa. Pyydämme teitä ystävällisesti vastaamaan oheiseen lyhyeen kyselyyn koskien poikkeavista hengitysäänistä käyttämiänne termejä. Samalla kysymme mitä termiä tulevaisuudessa mieluiten haluaisitte käyttää. Ehdotettavien termien listalla on mukana myös joitakin aivan uusia suomenkielisiä termejä. Vastaaminen vie aikaa n. 5-10 minuuttia ja sen voi tehdä anonymisti.

Suositusluontoiset ehdotukset poikkeavien hengitysäänten suomenkielisistä termeistä tulemme julkaisemaan Aikakauskirja Duodecimissa. Suosituksen laatimisessa tullaan hyödyntämään tämän kyselyn tuloksia.

Suuret kiitokset vaivannäöstänne jo etukäteen. Toivomme vastaustanne kuukauden kuluessa.

LINKKI KYSELYYN <https://www.surveymonkey.com/r/hengitysaanet>

Ystävällisin terveisin,

Lauri Lehtimäki, Keuhkosairausopin apulaisprofessori, Tampereen yliopisto
Toni Kiljander, LT, Keuhkosairauksien erikoislääkäri, Terveystalo, Turku; Mehiläinen, Salo
Matti Korppi, Lastentautiopin professori, Tampereen yliopisto
Anssi Sovijärvi, Kliinisen fysiologian professori (emer.), Helsingin Yliopisto, Duodecimin sanastolautakunnan jäsen

Suomen kliinisen fysiologian yhdistys ry:n vuosikokous

Aika: 5.5.2017

Paikka: Biomedicum, Helsinki, Haartmaninkatu 8.

Ohjelma:

10.00-11.15 Ylilääkärikokous (kokoushuone 1)

11.15-12.00 Lounas

12.00-13.30 Tieteelliset esitykset (seminarihuone 3)

- Hanna Knihtilä
- Saara Sillanmäki
- Jani Pirinen

13.30-14.00 Kahvi

14.00-15.30 Vuosikokous (seminarihuone 3)

- Sääntömääräiset asiat

17.00 Illallinen jonka yhteydessä Verivita-palkinnon jako

Alan tulevia koulutustilaisuuksia

- **Lääkäri 2017**
Messukeskus Helsinki 11. - 13.1. 2017
Linkki: <http://laakaripaivat.fi/2017/kurssit/>
- **ERS: Clinical exercise testing: basic principles and practice**
Italia, 23-24.2.2017
Linkki: <https://www.ersnet.org/professional-development/courses/clinical-exercise-testing-basic-principles-and-practice>
- **Fokuksessa sydämen vajaatoiminta -luentosarja**
Helsinki, Hotelli Hilton 26.01.2017
Turku, 8.3.2017
Tampere, 6.4.2017
Linkki: http://www.fincardio.fi/koulutus/kurssikalenteri_ ja_ ilmoittautumi/
- **Sydänpotilaiden kuntoutus Suomessa**
Helsinki, Heureka 15.3.2017
Linkki: <http://www.kaypahoito.fi/web/kh/seminaari-2017>
- **Kuntotestauspäivät 2017**
Tampere, Messu ja urheilukeskus 15. -16.3.2017
Linkki: <http://www.lts.fi/category/tapahtuman-kategoria/kuntotestauspaivat>
- **Keuhkolääkäripäivät**
Tampere, Hotelli Torni 16.-17.3.2017
Linkki: <http://skly.fi/koulutukset/sklyn-koulutukset/>
- **Tampereen lääkäripäivät 2017**
Tampere-talo Tampere 22. - 24.03.2017
Linkki: <https://www.tampereenlaakaripaivat.fi>
- **ICNC 2017, Nuclear Cardiology & Cardiac CT**
Itävalta 7. -9.5. 2017
Linkki: <http://www.escardio.org/Congresses-&-Events/ICNC>

Apurahat

- **MAPMedical Technologies matka-apuraha**
  - MAPMedical Technologies on lahjoittanut Suomen Kliinisen Fysiologian Yhdistykselle 5.000 euroa käytettäväksi matka-apurahoihin tieteellisiin kongresseihin. Apurahan edellytyksenä on hyväksytyt esitys ko. koulutustilaisuudessa. Matka-apurahoja myöntää yhdistyksen hallitus hakemuksesta, jotka voi osoittaa yhdistyksen sihteerille.
- **Suomen kulttuurirahasto; maakuntarahasto**
  - 10.1-10.2.2017
  - Linkki: <https://skr.fi/fi/apurahat/haettavat-apurahat/maakuntarahastot-haku-101-102>
- **Hengityssairauksien tutkimussäätiö**
  - 1.-28.2.2017
  - Linkki: <http://www.hengitysyhdistys.fi/hessaatio>
- **Urheiluopistosäätiö**
  - päättyy helmikuun 2017 lopussa
  - Linkki: <http://www.urheiluopistosaatio.fi/>
- **Aarne ja Aili Turusen säätiö**
  - päättyy 8.2.2017
  - Linkki: <http://www.turusensaatio.fi/hakuohjeet.html>

Yhteistyökumppanit ja jouluterveiset

Yhteistyökumppani 1

Tietoa

Yhteistyökumppani 2

Tietoa

Yhteistyökumppani 3

Tietoa

Yhteistyökumppani 4

Tietoa

Yhteistyökumppani 5

Tietoa

Yhteistyökumppani 6

Tietoa

Yhteistyökumppani 7

Tietoa

*“Sinivuorten yö, siellä uuras työ
se on päättynyt, jo on juhla nyt.*

*Lala lallalla, helikellot soi,
tulla tonttuset voi ilomielin”*

Rauhallista Joulunodotusta toivoo SKLFY